

6371

Samostojna kmetijska stranka za Slovenijo.

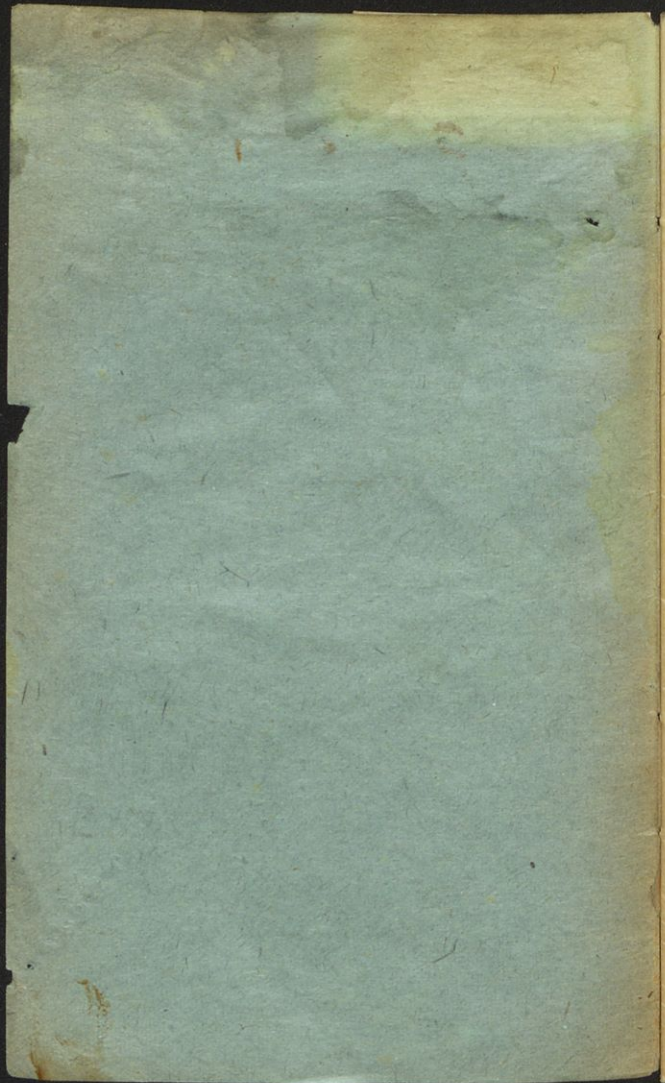
Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnavaj si sam!!

VSEBINA:

1. Program Samostojne kmetijske stranke.
2. Razlaga programa.

Založila Samostojna kmetijska stranka za Slovenijo.

6371

Samostojna kmetijska stranka za Slovenijo

krajevni odbor v

Gosp.

iz

h. št.

je plačal kot član SKS.

97594

Člana- rine	Stran- kega davka		Za leto	Datum vplačila	Blagajnikov podpis
kron					
			1919/20		
			1920/21		
			1921/22		
			1922/23		
			1923/24		
			1924/25		
			1925/26		
			1926/27		
			1927/28		
			1928/29		
			1929/30		

Ta knjižica služi kot strankina legitimacija.

Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnavaj si sam!!

V vsakem slučaju, bodisi radi pojasnil ali kake
druge zadeve se je vedno obračati pismeno na naslov:
Tajništvo Samostojne kmetijske stranke v Ljubljani.

Dne 1. junija l. 1919. se je na ustanovnem zborovanju v Ljubljani, ob udeležbi številnih odposlancev probujenih kmetov iz vseh strani širne Slovenije ustanovila

Samostojna kmetijska stranka za Slovenijo.

To je najlepši dokaz, da je veliki čas našel slovenskega kmeta pripravljenega, zavednega in uverjenega, da bo kmetu pomagal — le samo kmet, da bo za kmeta delal in skrbel — le samo kmet,

da se bo za kmeta žrtvoval — le samo kmet, da bo kmetove koristi mogel, hotel in znal čuvati — le samo kmet,

ki ve in občuti sam, na svoji koži, kako, kje in kdaj ga čevelj žuli!

Slovenski kmet se hoče otresti tujega jerobstva, hoče se osvoboditi iz suženjstva in se ne boji nobenega boja!

Slovenski kmet je v stanu in hoče stopiti na lastne noge, hoče misliti s svojo glavo!

Ne pusti se več voditi od raznih „lažiprijateljev“, ki so ga doslej pre-

drzno božali z lepimi besedami, obenem pa so ga hiteli nesramno zabijati v tla, ker so se bali,

da bi se kmečki Janez ne probudil!

Kolikor je v Sloveniji glav, skoraj toliko je kmetov! Največ nas je in najmočnejši smo!

Od povsodi hitijo probujeni slovenski kmetje pod prapor Samostojne kmetijske stranke kot jedino prave politične organizacije slovenskega kmeta!

! Naprej v borbi !
! ZA STARO PRAVDO !

Program

„Samostojne kmetijske stranke“ za Slovenijo.

(Sprejet na strankinem ustanovnem zboru
1. junija 1919. v Ljubljani.)

Geslo stranke:

„Kmet, pomagaj si sam, in svoje
stališče v državi uravnavaj si sam“.

1. Stranka se imenuje „Samostojna kmetijska stranka“.

2. Namen stranke je združiti kmeta v lastni, samostojni politični organizaciji. Skrbeti hoče za njega vsestransko strokovno in politično izobrazbo. Tako hoče kmeta vzgajati za njega težki poklic, da bo znal in mogel z duhom časa napredovati.

3. Stranka bo podpirala vse nujne in opravičene zahteve drugih stanov. Posebno napram obrtnikom stoji stranka na stališču tesnoprijateljskega razmerja.

4. Zahteva takojšnjo temeljito reorganizacijo ljudske šole v kmetijskem zmislu. V to svrhu zahteva svoje zastopstvo v centralne in druge šolske svete.

5. Nadaljevala bo vztrajno boj tudi za notranje ujedinjenje našega trcimenega naroda. Neizprosno bo nastopila proti vsem škodljivcem in državo ogrožujočim elementom.

6. V narodnih in kulturnih zadevah hoče stranka postopati složno z drugimi, poštenimi, jugoslovansko čutečimi strankami.

7. Stranka bo varovala verski čut slovenskega ljudstva.

8. Pri urejevanju davkov zahteva stranka svoje zastopstvo za čimprejšnjo in pravično ureditev istih.

9. Predpogoj dobremu gospodarskemu razvoju so prometne zveze. Stranka zato zahteva, da se gradijo zvezne ceste in železnice, ki imajo omogočati kmetu čim krajšo in ugodnejšo zvezo za dosego gospodarskih in trgovskih središč.

Podržavijo naj se na jugoslovanskem ozemlju vse železnice in izjednačijo železniški tarifi. Za izvoz kmetijskih pridelkov, ki morajo konkurirati z onimi tujih držav, zahteva stranka znižane železniške tarife.

10. Država ustanavlja dovolj sirotišnic, hiralnic, ubožnic in bolnišnic.

11. Dalje zahteva stranka reorganizacijo jetnišnic. Kazen za hudodelstvo bodi trdo delo.

12. Država naj posveti kmetijstvu največjo pozornost; propadanje kmetijstva pomeni propadanje države. K agrarni reformi naj se pritegnejo kmetski zastopniki in kmetijski strokovnjaki. Zahteva se v vlado strankino zastopstvo za ureditev načrta agrarne ustave. Ustvarijo naj se ukrepi od strani države, kateri bodo varovali propadanje kmetij.

13. Zahteva splošno in proporcionalno volilno pravico.

14. Pri sklepanju trgovinskih in carinskih pogodb bo stranka skrbela, da se varujejo predvsem kmečki interesi in tudi tu zahteva svoje zastope.

15. Stranka bo skrbela za, izboljšanje položaja najmanjših posestnikov in "kmetijskih delavcev, za starostno in nezgodno zavarovanje istih kakor tudi za nagrado pridnim kmetijskim delavcem.

16. Zahteva, da se duhovščina in učiteljstvo iz državnih sredstev stanu in izobrazbi primerno plačata, da zamoreta, prosta materi-

jalnih skrbi, posvetiti vse svoje moči svojemu poklicu kot vzgojitelja ljudstva.

17. Stranka zahteva ustanavljanje vseh stopenj kmetijskih strokovnih šol v zadostnem številu. Podpira stremljenja po popolnem vseučilišču v Ljubljani.

18. Stranka deluje za zavarovanje kmetijskih pridelkov in živine.

19. Po ureditvi državnih mej bode stranka zahtevala znižanje stalne vojske na potrebno število za vzdrževanje reda. Zahteva temeljito reorganizacijo armade v demokratičnem zmislu.

Razlaga programa.

K točki 1. Zakaj samostojna kmetijska stranka? V naši novi državi tvori pretežno večino kmečki stan. Po pravici se lahko imenuje naša Jugoslavija kmečka država. Najtežja bremena bode nosil kmet. Vsi drugi stanovi so do skrajnosti organizirani, da se jim more težko do živega. Poleg kmečkega pride kot stan v poštrev delavec. Delavci so v glavnem organizirani v svoji delavski socijalistični stranki. Kmetje pa nismo imeli dosedaj v Sloveniji nikake samostojne politične organizacije. Sicer nas hočejo vse obstoječe stranke t. j. ljudska, demokratska in socijalistična, imeti v svojih vrstah, to pa zato, da bi jim tvorili število. „Ljudska stranka“ si lasti največjo pravico do kmeta s svojo „Kmečko zvezo“. Zadnji čas celo prikriva, da je „Kmečka zveza“ le njena podrejena organizacija. Z namenom, da zmede kmeta, jo celo imenuje stranko. „Demokratska stranka“ ima tudi v svojem programu prav veliko lepih besed za kmeta.

Zadnji čas so začeli tudi socijalisti z vso vnemo se zavzemati, da bi pridobili kmeta na svojo stran; v ta namen so izdali celo nov časopis za kmeta. Toda ne ena, ne druga teh strank ni kmetska. Vse tri imajo enako pravico do nas in — nobene. „Ljudska stranka“ je za gospode na deželi, „Demokratska stranka“ za mestno gospodo, „Socijalistična“ pa za tovarniške delavce.

Kmetje se ne moremo teh strank oklepiti, nočemo biti samo privesek katere teh strank, zato smo si ustanovili svojo že davno silno potrebno „Samostojno kmetijsko stranko“.

K točki 2. Kmetu je danes treba vsestranskega znanja, da se bo znal uspešno boriti za svoj obstoj. Takoj moramo zahtevati dovolj kmetijskih šol za vzgojo naših otrok, ki naj ostanejo na kmetijah kot kmečka inteligenca. Ravno tako naj se ustanove srednje in višje kmetijske šole, kjer naj se vzgaja in izobražuje kmetijske strokovnjake. Stroškov za te šole ne bo veliko. Država naj takoj zaseže in podržavi primerne grajščine s celimi posestvi in naj jih spremeni v kmetijske šole, kjer naj se poučuje naše otroke teoretično (pouk v šoli) in praktično (pouk zunaj v naravi z delom).

K točki 7. Glede vere stoji stranka na stališču, da ostane narod veren. Vera povzdičuje človeka nad druga stvarstva. Brezverje pa ga ponižuje in mu jemlje človeško dostojanstvo. Zatorej bo stranka vedno nastopala proti elementom in strankam, ki bi hoteli narod zavajati v brezverje.

K točki 9. Radi slabih prometnih zvez, to je zveznih cest in zveznih železnic, trpijo kmetje v celih pokrajinah ogromne škode. Pridelkov ne morejo pravočasno spraviti v denar, ter se veliko blaga pokvari, posebno sadja. Ravno tako se ne morejo pravočasno preskrbovati z umetnimi gnojili in drugimi potrebščinami. Zatorej so zvezne ceste in železnice nujno potrebne.

K točki 10. Menimo, da bode v Jugoslaviji dovolj praznih vojašnic, ki naj se spremenijo v humanitarne zavode. Ravno tako je z grajščinami, v kolikor se ne spremenijo v kmetijske šole. Urede naj se ubožnice, hiralnice in sirotišnice. Radikalno naj se odpravi beračenje. Beračenje je nedostojno človeka in kulturno naprednega naroda. Z brezobzirno radikalnostjo naj se preganjajo in odpravijo vse ciganske in klatežke tolpe. Ustanovi naj se zakon s strogimi

kaznimi za klateže in cigane, ravno tako naj se strogo kaznuje onega, ki tem kaj daruje ali jih pod streho vzame. Kdor je v resnici revež, bo znala občina, kamor je pristojen. Občinska uprava določaj, kdo spada v ubožnico, hiralnico ali sirotišnico. Za invalide, ki so deloma za delo sposobni, bodi poskrbljeno kolikor mogoče posamezno, za popolnoma nesposobne pa skupno. Popolnoma nesposobnim bodi na prosto dano, ali hočejo biti preskrbovani v zavodih ali mogoče pri svojcih.

K točki 12. Ni gotovo, da ne bi v bodočnosti zopet za kmeta zlasti v denarnem oziru nastali kritični časi. Vsaka kmetija, ki ji manjka premičnih prometnih sredstev, t. j. predvsem denarja, mora nazadovati in slednjič propasti. Zato mora država skrbeti, da bo imel kmet na razpolago cenenega kredita na dolgo odplačevanje, za manjše denarne potrebe pa zlasti takojšnjega realnega kredita v obliki državnih predujmov na njegove pridelke, kakor je ta kredit urejen na Francoskem. — Ako francoski kmet nujno potrebuje denarja samo za kratek rok, gre k oblastim ter jim zastavi toliko in toliko pospravljenega žita ali krompirja ali drugih pridelkov. Listek, ki mu ga oblasti izdajo, velja kot polnovredno plačilno sredstvo.

K točki 13. Volilna pravica za vsakega moškega naj se začne z 20. letom. Voliti naj sme vsak državljani Jugoslavije v vse zastope, občinske, deželne in državne.

K točki 14. Vsak uvoz izdelkov in pridelkov, ki niso v državi neobhodno potrebni, naj se visoko obdači. Prepove naj se uvoz onih pridelkov, katerih se v državi prideluje v zadostni meri kakor vina, živine, sadja, zelenjave in cvetlic in dr. Na luksuzne predmete naj se vpelje še posebej visoka carina.

K točki 15. Kmečki delavci, hlapci, dekle, viničarji in najemniki, tako tudi obrtniki, ki so tudi kmečki delavci kakor kolar, kovač, čevljar, krojač ter drugi rokodelci morajo biti preskrbljeni za starost, onemoglost in nezgode.

K točki 16. Stranka obrača svojo pozornost do duhovnika in učitelja z ozirom na veliko važnost njiju poklica. Ona sta vzgojitelja ljudstva. Duhovnik in učitelj bodita stanu in izobrazbi primerno plačana iz državnih sredstev. Učitelj se ne more posvetiti popolnoma svojemu poklicu, ako je prisiljen za preskrbo družine in primerno vzgojo otrok iskati si postranskih zaslužkov. Duhovnik, posebno mlajši kapelan, si mora svojo borno plačo takorekoč

priberačiti. Temu je treba pomoči. Želeti bi bilo pa, da se duhovnik in učitelj ne izpostavljata preveč v političnem, strankarskem delu. Oba sta vzgojitelja vseh občanarjev. Ne odreka se jima državljanskih pravic. Izpostavljanje v ospredje strank pa je le prepogosto zvezano z zanemarjanjem ali celo z zlorabo poklica, kar rodi nasprotja in sovraštvo med občanarji, kar povzroča le vsesplošno škodo!

K točki 18. Kmet mora izmed vseh stanov najtežje in najdalje delati. Izmed vseh stanov je pa tudi edini, ki za svoje delo ni gotov plačila. Da zagotovimo svojemu delu plačilo, moramo delovati za zavarovanje kmetijskih pridelkov proti vsem nezgodam kakor tudi za državno zavarovanje živine.

K točki 19. Delovati moramo na to, da se ne bomo obremenjevali v času miru s stroški za vzdrževanje armade. Za vzdrževanje reda naj se organizira dobra orožniška varnostna služba. Za vežbanje vojaštva ni izgubljati časa več kot je neobhodno potrebno. Videli smo v sedanji vojski, da so vlačili do 50 let stare moše, ki niso bili nikdar vojaki, že po par tednih v strelske jarke. Dijaki in uradniki, tudi taki, ki prej niso bili vojaki, so postali po prav kratki dobi učenja — častniki.

Stalna vojska naj se odpravi, uvede naj se krajša vežbalna doba. Ta pa bodi obenem nadaljevalna šola za naše mladeniče, kjer naj dobe vsestransko izobrazbo.

Naš jugoslovanski častnik bodi našim mladeničem dobrodušen učitelj in vzgojitelj v pravem pomenu besede. Ne samo vojaško vežbanje, temveč tudi praktična, gospodarska vzgoja naj se deli doraslim mladeničem. Vojaškega vežbanja bodi le toliko, kolikor ga je v resnici treba. Drugo pa bodi gospodarska šola. Tako se mladenič ne bo bal vojaške dobe, ker se ne bo učil le samo za vojaka, ampak se mu bo dalo tudi vseh potrebnih nauk v za civilni poklic. Tako vzgojen mladenič, z vsestransko izobrazbo, se bo tudi z veseljem odzval pozivu, ko bi nastala nova vojna in bi ga domovina poklicala na brambo lastne grude.

Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

